

ОХОРОНА ГРУНТІВ ТА НАДР

ФАКУЛЬТЕТ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Кількість кредитів – 3.

Кількість годин – 90.

Форма контролю – залік.

Даний курс передбачає вивчення правових, економічних та соціальних основ охорони земель з метою забезпечення їх раціонального використання, відтворення та підвищення родючості ґрунтів, інших корисних властивостей землі, збереження екологічних функцій ґрунтового покриву та охорони довкілля. Земля, з якою нерозривно пов'язане життя людини - найважливіша частина навколишнього природного середовища, що характеризується простором, рельєфом, кліматом, ґрунтовим покривом, рослинністю, надрами, водами і є головним засобом виробництва в сільському і лісовому господарстві, а також просторовим базисом для життя і діяльності людини. Відтак, проблема раціонального використання і охорони землі є дуже актуальною. Раціонально (лат. *rasional* - розумний, обґрунтований, доцільний) використовувати землю - це означає отримувати максимальну кількість продукції при мінімумі затрат без шкоди для земельних ресурсів з врахуванням природних і економічних умов конкретного суб'єкта господарювання на землі, а охорона земель є одним із механізмів досягнення раціонального використання земель сільськогосподарського призначення.

Метою викладання навчальної дисципліни «Охорона ґрунтів та надр» є формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь та навичок для професійної діяльності у сфері технології захисту навколишнього середовища, спрямованих на вирішення комплексних завдань з раціонального використання ґрунтів, збереження та відновлення їх родючості в технологічних процесах виробництва високоякісної екобезпечної сільськогосподарської продукції та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання.

Завдання курсу:

Теоретичні: набуття знань щодо мінералогічного складу ґрунту і процесу ґрунтоутворення; вивчення ґрунтоутворюючих порід та закономірностей формування ґрунтового профілю.

Практичні: вивчення морфологічних ознак та механічних і фізико-хімічних властивостей ґрунтів у польових умовах з подальшим застосуванням у виявленні закономірностей розповсюдження ґрунтового покриву.

Загальні компетентності:

K02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

K03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

K04. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності .

K08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

K09. Здатність працювати в команді.

K11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища.

Фахові компетентності:

K16. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер.

K17. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.

K19. Здатність проводити моніторинг природних процесів.

ПРН:

ПР01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.

ПР06. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер.

ПР08. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів.

ПР09. Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу.

ПР10. Аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

Зміст дисципліни

1. Суть, завдання та зміст раціонального використання та охорони земель.
2. Земельний фонд як об'єкт використання та охорони.
3. Раціональне використання та охорона земель у процесі господарської діяльності.
4. Система заходів у галузі охорони земель. Державний контроль за використанням та охороною земель.
5. Охорона родючості ґрунтів, захист земель від ерозії.
6. Раціональне використання кислих, засолених осушуваних та зрошуваних земель.
7. Техногенно забруднені землі та шляхи їх раціонального використання.
8. Раціональне використання земель лісового та водного фонду.